

ATMINTIES MIŠKAS – PANERIAI

TIKSLAS: Per šalies istorinės patirties suvokimą, skatinti mokinių tarpkultūrinę kompetenciją ir suvokimą apie žmogiškumo gynimo svarbą.

UŽDAVINIAI:

- **Supažindinti** mokinius Holokausto Lietuvoje istorija ir Panerių žyme visos Europos Holokausto istorijoje.
- **Skatinti** mokinius reflektuoti žmogiškumo gynimo svarbą anksčiau ir dabar.

PAMOKOS TRUKMĖ: 2 val. 15 min. Veiklai įgyvendinti skiriamos trys pamokos.

VIETA: Panerių memorialas – masinių žudynių vieta.

KLASĖ: 10, 11, 12.

MAKSIMALUS DALYVIŲ SKAIČIUS: 25.

METODAI: Individualus darbas, grupinis darbas, refleksija, diskusija, patirtinis mokymasis.

REIKALINGOS PRIEMONĖS:

- Užduočių lapai.
- Kapų žvakutės kiekvienam pamokos dalyviui (5 arba mažiau, priklauso nuo komandų skaičiaus), degtukai.
- Telefonai fotografavimui.
- A4/A3 popieriaus lapai (skaičius priklauso nuo dalyvaujančių mokinių skaičiaus, 1 vnt./1 komandai, komandoje ne daugiau kaip 5 mokiniai), rašymo priemonės.

TEMA / SKYRIUS DALYKO PROGRAMOJE:

- **Istorija.** Okupuotos Lietuvos visuomenės naikinimas, jo pasekmės ir vertinimai: Holokaustas, gyventojų deportacijos, kolektyvizacija; Antrasis pasaulinis karas: žmogiškumo išbandymas.
- **Etika.** C.3. Aš ir bendruomenė.

UGDOMOS KOMPETENCIJOS:

- Pažinimo kompetencija.
- Pilietiškumo kompetencija.
- Kultūrinė kompetencija.

PASIRUOŠIMAS PRIEŠ PAMOKĄ:

- **Namų darbas mokiniams:** perklausyti tinklalaidės „Proto pemza“ 59 ir 60 epizodus: „Panerių bazė: nužudytas Vilnius“ ir „Auksas pelenuose: liepsnos Panerių bazėje.“ Užpildyti užduočių – refleksijos lapą.

PAMOKOS EIGA

1. Įžanga – įvedimas į temą (10 min.)

Mokytojas nuteikia mokinius susikaupimui, moksleivių paprašoma viso užsiėmimo metu išlaikyti rimtį, būti empatiškiems vieni kitų išgyvenimams, neužsiimti pašaliniais pokalbiais ir nuoširdžiai pajauti lankomą vietą. Mokiniams iš anksto pasakoma viso užsiėmimo užduotis – **fotografijos projektas**. Mokiniai kviečiami įamžinti juos paliečiančius objektus pamokos metu, fotografijos objektu gali tapti bet kas, kas labiausiai rezonuoja moksleiviui (-ei) ir geriausiai atspindi jausmą, jaučiamą apie pamokos temą. Pamokos pabaigoje mokiniai išsirinks geriausią savo kadrą ir sugalvos jam pavadinimus, atspindinčius jiems kylančias mintis apie Holokausto, Panerių istorijos temas.

2. Pasivaikščiavimas, ekspozicijos tyrinėjimas (20 min.)

Mokytojas veda mokinius per ekspozicijos objektus, stotelėse papasakodamas šiek tiek istorijos, pateiktos pamokos medžiagoje.

3. Sustojimas prie masinių žudynių duobės. Pasidalinimas prisiminimais (30 min.)

Šioje stotelėje mokiniai turi pasidalinti jiems labiausiai įstrigusiomis prisiminimų citatomis. Turint mintyje, kad moksleivių pasirinktos citatos gali kartotis, kiekvienas pirmiausia pasidalina po vieną citatą, po to po antrą, praleidžiant pasikartojimus.

4. Sustojimas prie paminklo žydų atminimui. Refleksija apie žmogiškumą ir manifesto kūrimas (45min.)

Šiandien Holokaustas yra mūsų bendra tragedija iš praeities, tačiau visų pasaulį kamuojančių krizių akivaizdoje ginti žmogiškumą vis dar gyvybiškai aktualu.

1) Mokiniai, susiskirstę į grupes po ne daugiau kaip 5 moksleivius,

2) Moksleiviai grupelėse turi apsvarstyti, kas kėlė didžiausią grėsmę žmogiškumui II-ojo pasaulinio karo metu ir kas kelia grėsmę šiandien. (10 min. apsvarstymui, 10 min. bendrai refleksijai)

3) Moksleiviai kviečiami sukurti manifestą žmogiškumui. Manifestas turi turėti aiškią auditoriją, į kurią kreipiamasi, bei aiškias idėjas – kvietimus atitinkamai veikti, mąstyti ir kt., kad būtų išsaugotas žmogiškumas. (15 min. kūrimui, 10 min. pasidalinimui.) Pasidalinusi savo manifestu, kiekviena komanda uždega turimą žvakę ir padeda ją prie paminklo žydų aukoms.

5. Refleksija bendrame rate (25 min.)

Moksleiviai paeiliui pasidalina savo refleksijomis, atsakydami į 3 klausimus:

1) Kokias mintis išsinešu apie Holokaustą Lietuvoje?

2) Kokias emocijas jaučiu šiuo metu?

3) Kokias mintis apie žmogiškumo svarbą po šios pamokos išsinešu į gyvenimą?

Užfiksuotomis nuotraukomis ir jų pavadinimais moksleiviai pasidalina jau mokykloje. Rekomenduojama refleksiją pakartoti ir jau „susigulėjus“ mintims ir emocijoms, kitą dieną / savaitę pamokos metu.